

Viljelyyn tulee kolme uutta hernelajiketta

Antti Laine, MTT

Viime vuonna hernetä viljeltiin Suomessa 3 967 ha:n alalla. Pienestä viljelyalasta huolimatta herneen jalostajat ovat yhä tuoneet markkinoillemme uusia lajikkeita. Tänä vuonna kasvilajikelistan herneutuuksia ovat Nitouche, Brutus ja Rokka.

Kostea kasvukausi 2004 suosi herneen kasvua, mutta viivästytti samalla sadon valmistumista ja huononsi sen laatua. Pahimmillaan alimpien palkojen tummetessa maata vasten painautuneena ylimmät palot vielä vihersivät. Tämä aiheutti osaltaan suuria puinti- ja laatutappioita. Hernesadot olivat viime vuonna lajikekokeissa yleisesti 1500 - 2000 kg/ha pienempiä kuin aiempina vuosina. Heikkojuurisena kasvina herne kärsii sekä liiallisesta kuivuudesta että kosteudesta. Veden peittämällä paikoilla hernekasvusto tuleeentuu ennen aikojaan satoa tuottamatta.

Herne rokkaa

Keskon edustaman Svalöf-Weibullin Rokka-lajike on Karitan kaltainen, sillä se on peräisin risteytyksestä Sv E 08328 x Karita. Rokan parhaimpia ominaisuuksia on lujakortisuus, mikä varmistaa sen viljelyä. Rokan kasvusto on 5 cm matalampaa kuin Karitaa kasvusto. Lisäksi lajike on lehdetön, joten ilmava kasvusto pystyy välttämään lehtitauteja. Kuivina ja kuumina kasvukausina Karitalla ilmenevää siemenen vihreän värin epätasaisuutta ei Rokassa esiinny. Rokka on suurisiemeninen, mutta sen siemen ei ole aivan Karitaa siemenen kokoinen. Suuret siemenet vaurioituvat herkästi puinnissa, mikä tulee ottaa huomioon puimurin varstan ja varstasillan väliä säädettäessä. Keitetessä Rokka-herne pehmenee paremmin kuin Karita-herne.

Nitouche ja Brutus tanskalaisia tulokkaita

Tanskalaisen Fennia Tradingin edustaman DLF-Trifolium-kasvinjalostuslaitoksen Nitouche- lajikkeessa on Solara-lajikkeelta perittyjä ominaisuuksia. Solara-ruokahernetä viljeltiin 1980-luvulla. Lajikelistalla Nitouche on ollut Iso-Britanniassa jo vuodesta 1996, Saksassa vuodesta 1997 ja Tanskassa vuodesta 1998. Nitouche on puolilehdetön, vihreäsiemeninen ruokaherne, joka tuottaa runsaasti satoa. Nitouche on hernelajikkeista pisimpiä, mutta silti se ei ole kovin herkkä lakoutumaan. Niinpä lajikkeen puiminen onnistuu hyvin. Nitouchen suurikokoinen siemen on

sisältänyt prosentin verran enemmän valkuaista kuin Karitan siemen. Keitossa pehmenneiden herneiden osuus on Nitouchella lajikelistan korkein.

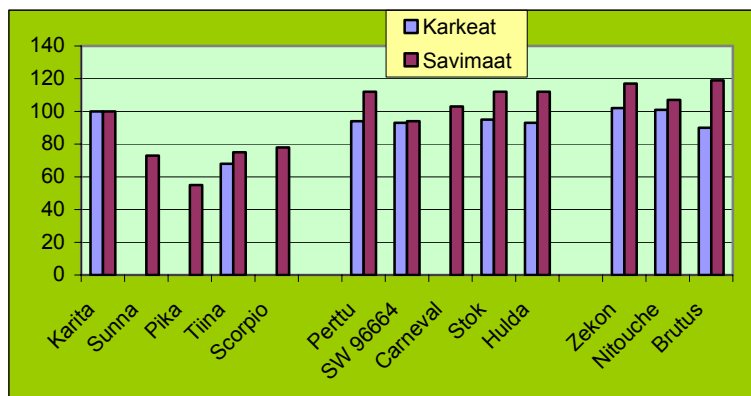
DLF-trifoliumin Brutus on puolilehdedön, vihreäsiemeninen ruokaherne. Lajikkeen toisena vanhempana on ollut linjan lisäksi keltasiemeninen Bohatyr. Brutus on tullut lajikelistalle Tanskassa vuonna 1997, Puolassa 2000 ja Latviassa 2003. Satoa lajike tuottaa saman verran kuin Nitouche ja kasvuajaltaan Brutus on sitä päivän myöhäisempi. Niinpä se kuuluu lajikelistan myöhäisimpien lajikkeiden joukkoon. Brutus on lajikelistan pitkävartisin lajike: 5 cm Nitouchea pidempi. Silti se on lakoontunut Nitouchea vähemmän. Brutuksen siemen on keskitasoa suurempaa ja valkuaispitoisuudeltaan se on yhdessä Pertun kanssa lajikelistan kärkeä. Keitossa pehmenneiden herneiden osuus on ollut Brutuksella samaa luokkaa kuin Stok-herneellä.

Lisätietoja: antti.laine@mtt.fi
puh. (02) 431 4165

Antti Laine

Hernelajikkeiden aikaisuudessa on eroja. Myöhäisten hernelajikkeiden kukinta vielä jatkuu varhaisimpien lajikkeiden jo lopetettua kukintansa.

Hernelajikkeiden suhteellinen satoisuus karkeilla kivennäismailla ja savimailla virallisissa lajikekokeissa vuosina 1997-2004.